

A trágyázás fenntartható növénytermesztési és talajtermékenységi összefüggései

(A CIEC XI. Világkongresszusa, Gent, Belgium, 1997. szeptember 7-13.)

A CIEC XI. Világkongresszusának a Genti Egyetem Mezőgazdasági és Alkalmazott Biológiai Kara adott otthont. A tudományos tanácskozás alap gondolata, mint azt a címe is jelzi, a huszadik század utolsó évtizedének nagy kihívásából a fenntartható növénytermesztési kezdeményezésekből fakadó feladatokkal, és az azt lehetővé tevő tápanyagellátás kérdéseivel kapcsolatos.

A megnyitó előadást, melynek címe a „Trágyázás és a világ élelmiszertermelése” volt, R. BRINKMAN tartotta meg. Az előadás mérleget vont a mezőgazdasági termelés technikai, technológiai korlátai és lehetőségei, valamint a világ élelmezéséből fakadó feladatok alapján. A világ népességének növekedése számos problémát vet fel, így a termelésnövekedés, a természeti erőforrások, a víz és még sok egyéb tényező szerepét. Mindezek közül azonban élelmezési szempontból a tápanyaggazdálkodást sorolta első helyre, mégpedig azért, mert ez az a valóban hatékony termeszési tényező, amelyre az emberi tevékenység mérhető, tervezhető befolyással lehet.

A Kongresszus munkáját kilenc szekcióban végezte:

1. Tápanyag input, trágyaanyagok;
2. Állati eredetű szerves trágya-gazdálkodás;
3. Ipari eredetű tápanyagok használata;
4. Tápanyag-dinamika;
5. A vizek tápanyagokkal történő szennyezése;
6. A tápanyagok és a légkör;
7. A tápanyagok térbeli variabilitása;
8. Jogi szabályozás;
9. Szaktanácsadási rendszerek.

A Világkongresszus igen nagyszámú tudományos dolgozat közreadására teremtett lehetőséget: 56 előadáson túl 249 poszter is bemutatásra került.

Az első szekcióban 5 előadás hangzott el a főbb tápelemek szerepéről a talaj-növény rendszerben, valamint regionális és országos tápelemmérlegekről (köztük volt NÉMETH TAMÁS és CSATHÓ PÉTER előadása a foszfortrágyázás jelenlegi magyarországi helyzetéről).

A második szekcióban a szerves trágyázás témakörében 4 előadás foglalkozott a nyugat-európai szerves- és hítrágyázási gyakorlat bemutatásával, a túl trágyázás problematikájával és az alkalmazás környezeti kérdéseivel.

A harmadik szekció 4 előadása a kommunális és ipari eredetű szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági elhelyezésének lehetőségeiről, az elhelyezés szabályozásának szükségességéről szólt. Az alkalmazott anyagok tápelemtartalmát (N és

mikroelemek), valamint nehézfém tartalmát is értékelték. (Itt hangzott el FODOR LÁSZLÓ előadása néhány nehézfém mobilitásáról és növényi felvételéről barna erdőtalajon).

A talaj–növény rendszer tápelem-dinamikáját taglalta a negyedik szekcióban 13 előadás. A rendszer általános bemutatásán túl több előadás hangzott el a nitrogén, a foszfor és a kén tápelemek forgalmáról a szántóföldi növénytermesztés keretei között, valamint rét-legelők és ugaroltatott területeken is.

Az ötödik szekció előadásai a tápelemvesztésekkel foglalkoztak. A dolgozatok érintették a veszteség oldalról a felszíni elfolyást és a kimosódást, a hatás oldalról pedig a felszíni vizek eutrofizációját, valamint a talajvíz minőségének változását.

Külön szekció tárgyalta a talaj–légkör rendszer elemforgalmát, 8 előadásban. Itt a denitrifikáció és a volatilizáció, valamint a nitrogénkötés volt a középpontban, különböző termesztési rendszerekben, eltérő tápanyag-utánpótlási technológiák alkalmazását követően.

A precíziós mezőgazdasági gyakorlattal, valamint a GIS technika alkalmazási lehetőségeivel, a tápelemek térbeli variabilitásával, a homogenitás és inhomogenitás kérdéseivel is külön szekció foglalkozott (7. szekció), akárcsak a műtrágyázás jogi szabályozásának kérdéseivel (8. szekció).

A tematikus szekciók közül az utolsó a trágyázási szaktanácsadás kérdéseit tekintette át.

A Kongresszus záró plenáris előadását LÁNG ISTVÁN tartotta meg. „Fenntartható mezőgazdaság a XXI. század első dekádjában” című előadásában reális perspektívákat, valamint szükségszerű feladatokat vázolt fel általában az eljövendő mezőgazdaság, de ezen belül is különös tekintettel a tápanyag-gazdálkodás számára.

A CIEC XI. Világkongresszusán elhangzott előadások és a bemutatott poszterek – a CIEC hagyományainak megfelelő színvonalú és külalakú kötetekben – már meg is jelentek, 3 kötetben, 1940 oldal terjedelemben (további információk: CIEC Titkárság, MTA Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézete, Budapest).

A tanácskozás kiegészült nagyszámú kulturális programmal, szakmai kirándulással és gasztronómiai élménnyel is. A résztvevők szakértő idegenvezetés révén ismerkedhettek meg Gent és Flandria történetével. A szakmai kirándulások során ellátogathattak a Genti Egyetem Mezőgazdasági és Alkalmazott Biológiai Karának laboratóriumaiba, Beitembe a Tartományi Mezőgazdasági és Kertészeti Kutatóintézetbe, valamint Merelbekebe a Mezőgazdasági Kutatóközpont Növénynevelő Intézetébe.

Végezetül meg kell említeni a Kongresszus szervezésének példamutatóan magas színvonalát. Akár a szakmai, a turisztikai programokat, az utazást, az elhelyezést, az ellátást vesszük sorra, meg kell állapítanunk, hogy a szervezés zökkenőmentes volt, és pedig olyan módon, hogy a rendezvény könnyed, baráti és kollegiális légkörben folyhatott. Név szerint öt kolléga munkáját emelném ki: a két házigazdát, George Hofmannét és Oswald van Cleemputét; a CIEC ügybuzgó vezetőjét, Christian Heráét (a CIEC elnöke) és Németh Tamásét (a CIEC főtitkára), valamint végül, de nem utolsósorban a rendezvény gazdaasszonyát, Annick Vermoesen kongresszusi titkárét.

Érkezett: 1998. november 27.

JOLÁNKAI MÁRTON
Magyar Tudományos Akadémia,
Budapest